

КОНФЕРЕНЦІЯ З ПИТАНЬ ВИВЧЕННЯ ПАМ'ЯТОК КУЛЬТУРИ КОЗАЦЬКОЇ ДОБИ

Віра Максим

У березні в Українському товаристві охорони пам'яток історії та культури в Києві відбулася наукова конференція на тему "Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні". У ній взяли участь близько ста науковців зі всієї України та зацікавлений вчений із Санкт-Петербурга.

На урочистому відкритті конференції виступили голова Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, народний депутат України, академік НАН України П. П. Толочко, директор науково-дослідного підприємства "Часи козацькі", професор, доктор історичних наук Д. Я. Телегін, директор центру пам'яткознавства О. М. Титова, які побажали учасникам успіху в проведенні конференції, наснаги працювати і ділитися своїми науковими знахідками.

Більшість доповідей стосувалися українського козацтва, розглядалась семантика атрибутів козацької старшини, історія Слобідського, Переяславського, Придунайського козацького війська, військові дії навколо фортець, археологічні дослідження на пам'ятках козацької доби тощо. Історики, археологи, краєзнавці та етнографи з багатьох міст України розповіли про свої дослідження і знахідки. На конференції працювало три секції: історико-краєзнавчі розвідки, нові дослідження пам'яток археології козацької доби та писемні джерела про українське козацтво. У доповідях зроблено підсумок доробку визначного періоду української історії. Доповідачі заглиблювалися у процеси назв грошових одиниць та податків в Україні за період XV-XVIII ст. Зверталися до забудови Софійського монастиря в Києві XVII ст. (доповідач І. Тоцька), розповідали про нові знахідки православних старожитностей, стародруків Євангелія (Л. Рева), розкривали тему козащини у творчості Миколи Чернявського (Ю. Датченко, м. Дніпропетровськ) тощо.

Незаперечним успіхом було й те, що ця конференція викликала інтерес наукових працівників з Харкова, Умані, Полтави, Луцька, Черкащини, Запоріжжя, в цілому з 22 міст України. Її учасники зверталися до доповідачів із запитаннями, а іноді доповнювали матеріал додатковими повідомленнями. Публічне обговорення в основному зводилося до кількох тем: збереження пам'яток культури, відновлення історичних назв, навіть була пропозиція перейменувати місто Южноукраїнськ на місто Гард, бо тут була Богогардівська паланка, відомий її герб, достовірності в історії. Зроблено акцент на врятування забутих кам'яних козацьких могил наших великих пращурів сучасним українським козацтвом разом із студентами-волонтерами та місцевою шкільною молоддю.

Звичайно, програму доповнювали наукові працівники Державного музею народної архітектури та побуту України, краєзнавчих музеїв Луцька, Полтави, Херсона, Чигирини, історичних музеїв Києва, Дніпропетровська, Харкова, які познайомили з новими знахідками пам'яток козацтва Низового Дніпра (залишок Хортицької, Олешківської Січей), резиденцій Б. Хмельницького в Чигирині та Суботові, козацької столиці Батурин, замків і фортець Поділля та Волині.

Матеріали конференції будуть надруковані у черговому, тринадцятому збірнику "Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні". Головним натхненником і організатором проведення конференції була вчений секретар Українського товариства охорони пам'яток Олена Миколаївна Титова.

Київ